

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЧИ ПОДАТКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ

Бабак Д. О., студентка

*Науковий керівник: Водозазська Н. В., викладач вищої категорії
Кременчуцький льотний коледж ХНУВС*

Стабільність економіки держави прямо залежить від ефективності податкової системи, яка забезпечує фінансову базу держави, а також виступає головним чинником реалізації її економічних і суспільних інтересів.

Податкова система України зазнає реформ у складний для країни період, за таких умов набуває поширення порушення податкового законодавства, а саме ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Тому, постає питання обґрунтування і розмежування таких економічних категорій як ухилення від сплати податків та податкова оптимізація.

Ухилення від сплати податків є одним із видів економічних злочинів. Згідно з Кримінальним кодексом України ст. 212 ухилення від сплати – умисне ухилення від сплати податків, що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності або особою, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана їх сплачувати, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів [1]. В практиці оподаткування виділяють такі шляхи ухилення від сплати податків (рисунок 1).

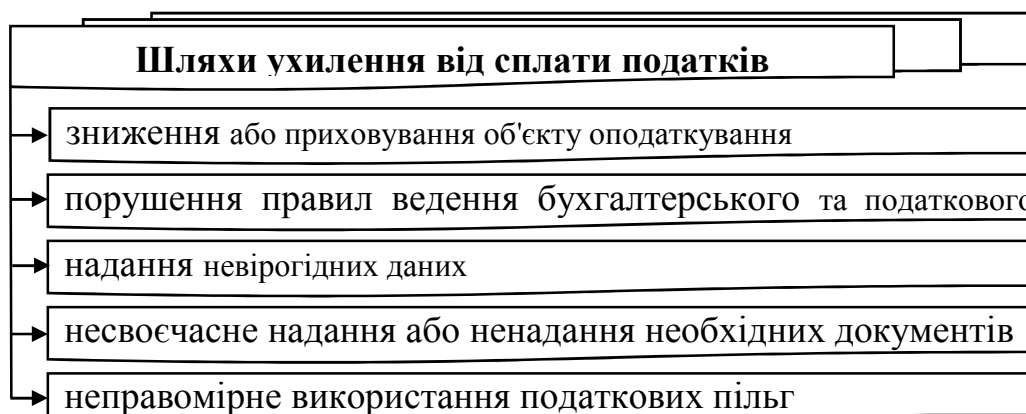

Рисунок 1 – Шляхи ухилення від сплати податків

Джерело: побудовано автором за даними [2]

Оскільки мова йде про протизаконні дії платника податків, то відповідно за здійснення таких дій відповідно до ст. 111 Податкового кодексу України передбачена фінансова, адміністративна, та кримінальна відповідальність [3].

Основні причини, що змушують платників податків до ухилення від сплати податків наведено на рисунку 2.

Причини ухилення від сплати податків			
економічні	соціальні	організаційні	правові
<ul style="list-style-type: none"> – значне податкове навантаження; – інфляція; – нестабільне становище фінансової та банківської сфери; – зростаюча частка збиткових підприємств; – несправедливі 	<ul style="list-style-type: none"> – низький рівень податкової культури в суспільстві; – податкова неграмотність; – постійне зниження платоспроможності населення та його негативне ставлення до оподаткування 	<ul style="list-style-type: none"> – неефективна система адміністрування податків; – неналежний фаховий рівень працівників податкових органів; – неналежний рівень якості податкового контролю. 	<ul style="list-style-type: none"> – недосконалість та нестабільність податкового законодавства, – необізнаність із податковим законодавством.

Рисунок 2 – Причини ухилення від сплати податків

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Постає питання розробки критеріїв чіткого розмежування між ухиленням від сплати податків та законною податковою оптимізацією.

Податкова оптимізація – це мінімізація податкового навантаження підприємства через застосування законодавчо дозволених інструментів та методик із застосуванням різних пільг та інших переваг платників податків.

Податкова оптимізація полягає в обранні платником податків вигідних правових форм здійснення діяльності для обчислення оптимальної суми податків не порушуючи законодавства. Законодавством передбачені такі варіанти: обрання організаційно-правової форми здійснення підприємницької діяльності, податкового режиму, податкових пільг, облікової політики підприємства. Характерним напрямом податкової політики суб'єкта господарювання є пошук оптимальних управлінських рішень, спрямованих на мінімізацію зобов'язань щодо обов'язкових платежів у межах закону.

Відмінність податкової оптимізації від ухилення від сплати податків полягає у використанні передбачених законодавством механізмів зменшення податкових платежів, не порушуючи регуляторні вимоги. Отже, платники податку не є порушниками податкового законодавства. Зважаючи на це, такі дії платника податку не є протизаконними чи злочинними та відповідно, не тягнуть за собою донарахування податків, накладення фінансових санкцій та нарахування пені.

Таким чином, податкова оптимізація є законним правом суб'єкта господарювання, що гарантує йому держава в той час як ухилення від сплати податків – це протизаконні дії платника податків які призводять до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Література.

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Минфин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://minfin.com.ua/taxes/-/komenttema_optim.html
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Попович В.М. Теорія детінізації економіки: Монографія / В.М. Попович. – Ірпінь: Акад. держ. податк. служби України, 2001. – 524 с.

МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

*Баєв В. В., к. е. н., доцент
Національний університет харчових технологій (м. Київ)*

Під медичним туризмом розуміють вид господарської діяльності, спрямований на надання послуг з діагностики, лікування та профілактики захворювань за межами країни проживання. При деяких видах медичного туризму отримання висококваліфікованої медичної послуги поєднується з відпочинком [4].

Товаром на ринку медичного туризму виступає медична або оздоровча послуга. До медичних послуг відносять послуги з лікування